

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

21.05.2021 г. – Вариант № 1

МОДУЛ 1

Време за работа – 60 минути

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. Кое от изброените понятия е термин в психоанализата?

- А) трансценденция
- Б) несъзнавано
- В) абсолютизъм
- Г) радикализация

2. Един от най-известните представители на хуманистичната психология е:

- А) Карл Попър
- Б) Зигмунд Фройд
- В) Вилхелм Вунд
- Г) Ейбрахам Маслоу

3. Кои потребности се намират на най-ниското равнище на пирамидата на Маслоу?

- А) самоактуализация
- Б) сигурност и закрила
- В) физиологични потребности
- Г) признание и уважение

4. Осъзнатата вътрешна потребност, която подтиква човека към действие се нарича:

- А) личност
- Б) самооценка
- В) мотив
- Г) Аз-образ

5. В психологията самооценката се изразява в отношението между:

- А) действие и отговорност
- Б) свобода и воля
- В) претенции и постижения
- Г) възприятие и памет

6. Процесът на запомняне, съхранение и възпроизвеждане на информация се нарича:

- А) въображение
- Б) памет
- В) усещане
- Г) воля

7. Коя от изброените двойки понятия НЕ влиза в отношенията род към вид?

- А) бозайник – котка
- Б) спортист – шангист
- В) превозно средство – лек автомобил
- Г) ученик – музикант

8. Поредицата морков-зеленчук-растение е пример за:

- А) увеличаване обема и намаляване съдържанието на изходното понятие
- Б) увеличаване съдържанието и намаляване обема на изходното понятие
- В) запазване непроменени съдържанието и обема на изходното понятие
- Г) между изброените понятия няма логическа връзка

9. Кое от изброените съждения е общоотрицателно?

- А) Всички ученици се явиха на изпита.
- Б) Нито един ученик не се яви на изпита.
- В) Някои ученици се явиха на изпита.
- Г) Някои ученици не се явиха на изпита.

10. Ако свържем простите съждения „Ще уча в България“ и „Ще работя в България“ със съюза конюнкция, ще получим:

- А) Ще уча и работя в България.
- Б) Ще уча или ще работя в България.
- В) Ако уча, то ще работя в България.
- Г) Ако работя, то ще уча в България.

11. При кое условие импликацията „Ако работя усърдно, то ще получа повишение“ НЕ е истинна?

- А) Работя усърдно и получавам повишение.
- Б) Работя усърдно, но не получавам повишение.
- В) Не работя усърдно, но получавам повишение.
- Г) Не работя усърдно и не получавам повишение.

12. От кой вид е умозаклучението „Всички студенти полагат изпити. Николай е студент. Следователно Николай полага изпити.“?

- А) индуктивно умозаклучение
- Б) дедуктивно умозаклучение
- В) умозаклучение по аналогия
- Г) нито едно от изброените

13. Кое от изброените понятия НЕ е от сферата на етическото?

- А) евдемонизъм
- Б) ригоризъм
- В) стоицизъм
- Г) анахронизъм

14. Апатията е основно понятие за древните стоици. Какво буквално означава то?

- А) без-страстие
- Б) без-щастие
- В) без-силие
- Г) без-съние

15. Понятията егоизъм-алтруизъм изразяват две противоположни позиции в етиката. По отношение на кой философски въпрос са те?

- А) Това ли е най-добрият възможен свят?
- Б) Какви са границите на човешкото познание?
- В) Възможно ли е да бъда щастлив, ако всички останали не са?
- Г) Прави ли ни красивото по-добри?

16. Според кой древногръцки философ добродетелта е средина между две крайности?

- А) Платон
- Б) Аристотел
- В) Левкип
- Г) Галес

17. Кое от твърденията можем да свържем с етиката на Имануел Кант?

- А) Човекът е мислеща тръстика.
- Б) Човек за човека е вълк.
- В) Човекът е винаги цел и никога средство.
- Г) Човекът е обществено животно.

18. В кой от случаите НЕ можем да търсим морална отговорност от извършителя на определено действие?

- А) когато е действал свободно
- Б) когато не се е замислил за последиците от действието си
- В) когато не е имал право на избор
- Г) когато е осъзнавал последиците от действието си

19. Ако си изтеглим и инсталираме „пиратски“ софтуер ще нарушим:

- А) Кодекса на труда
- Б) Закона за авторското право и сродните му права
- В) Закона за защита от дискриминация
- Г) Семейния кодекс

20. Кой от изброените държавни постове се заема като следствие от проведени национални избори?

- А) главен прокурор
- Б) областен управител
- В) президент
- Г) върховен съдия

21. Кое от изброените юридически лица има за основна цел печалба?

- А) политическа партия
- Б) фондация
- В) сдружение с нестопанска цел
- Г) едноличен търговец

22. Кое от изброените действия НЕ е нарушение на Конституцията?

- А) да бъде забранено на гражданите да се сдружават
- Б) да бъде наложена цензура на медиите
- В) да бъдат разрушени незаконни постройки
- Г) да бъде забранена частната собственост

23. Кое от твърденията е истина?

- А) България никога не е била тоталитарна държава.
- Б) България никога не е била монархия.
- В) България никога не е била парламентарна република.
- Г) България никога не е била федерална република.

24. Коя от изброените форми на управление гарантира свободата на гражданите?

- А) тоталитарно управление
- Б) демократично управление
- В) еднолично управление
- Г) авторитарно управление

25. С кой философ свързвате фразата „Мисля, следователно съществувам“?

- А) Декарт
- Б) Бейкън
- В) Хюм
- Г) Сартр

26. Кой от дяловете на философията има за основен предмет на изследване доброто?

- А) онтология
- Б) етика
- В) естетика
- Г) логика

27. В коя редица философите са подредени в правилна хронологична последователност?

- А) Кант-Платон-Декарт
- Б) Хайдегер-Аристотел-Кант
- В) Камю-Хераклит-Кант
- Г) Сократ-Платон-Аристотел

28. Въпросът дали си струва да бъде живян животът, свързваме преди всичко с философията на:

- А) Камю и екзистенциализма
- Б) Декарт и рационализма
- В) Бейкън и емпиризма
- Г) Демокрит и атомизма

29. Емпиризмът се противопоставя на:

- А) стоицизма
- Б) рационализма
- В) хедонизма
- Г) перипатетизма

30. Коя от древногръцките думи означава буквално „ред, подреденост, мяра, украшение“?

- А) космос
- Б) логос
- В) архе
- Г) техне

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

21.05.2021 г. – Вариант № 1

МОДУЛ 2

Време за работа – 60 минути

Отговорите на задачи от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. Коя от школите в психологията приема, че елементите на човешката психика са Аз, То и Свръх Аз?

32. Образувайте сложно съждение от следните прости такива: „Обичам изкуството“, „Не харесвам кича“, като използвате логическите съюзи:

1. импликация
2. конюнкция

33. В свитъка за свободни отговори запишете само четирите метода на философията, като изберете от изброените: идеология, диалектика, диетология, физиология, диалог, феноменология, футурология, синергетика, херменевтика

34. В свитъка за свободни отговори запишете коя от изброените думи би допълнила изречението: *психично здраве, аз-образ, зависимост, афект, воля, стрес. Напишете целите изречения или към всяка от трите точки – съответната дума.*

1. ....е краткотрайна и бурна емоция, която завладява напълно човека.
2. Относително постоянната представа, която човекът има за себе си се нарича.....
3. ....е емоционално състояние, предизвикано от неочаквано или прекомерно напрежение.

Прочетете текста и изпълнете задачите към него (от 35. до 38. включително)

В противоположност на всяко друго живо същество човешкото отношение към света се характеризира с освободеност от обкръжаващия свят. Тази освободеност включва в себе си езиковата устроеност на света; свободата от обкръжаващия свят и езиковото му построяване си съпринадлежат. Да се издигнем над натрапващото ни се в света съществуващо, означава да имаме език и свят.

Животните могат да напуснат обкръжаващата ги среда и да пребродят цялата земя, без да преодолеят обвързаността си със собствения си заобикалящ свят. Напротив, за човека издигането над обкръжаващия ни свят е издигане към света и не означава напускане на средата, а едно друго положение спрямо нея – свободно, дистанцирано отношение, чието осъществяване е винаги езиково.

Като овладяват чужди езици, хората не променят своето отношение към света, както, да речем, земноводните, които се държат по съответен начин в съответната среда.

Напротив, удържайки собственото си отношение към света, хората разширяват хоризонта си и се обогатяват чрез един чужд езиков свят. Имащият език „притежава“ света.

Ханс-Георг Гадамер „Истина и метод“

35. С какво се характеризира човешкото отношение към света?

36. Какво означава за човека да се издигне над съществуващото в света?

37. С ДА и НЕ в свитъка за свободни отговори отбележете дали е истинно твърдението според текста на Гадамер.

А. Животните не могат да преодолеят обвързаността си със собствения си заобикалящ свят.

Б. Човекът се издига над обкръжаващия го свят чрез езика.

В. Изучаването на чужди езици променя отношението на хората към света, но не разширява техния хоризонт.

38. Отговорете според текста на следните въпроси:

А. Каква е основната разлика между човека и животното?

Б. На какво отношение се основава издигането на човека над обкръжаващия го свят и как то се осъществява?

В. Какво се променя в човека с овладяването на чужд език?

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

21.05.2021 г. – Вариант № 1

МОДУЛ 3

Време за работа – 120 минути

В свитъка за свободните отговори напишете философско есе по един от зададените фрагменти!

1. „За да открием истината, нужно е поне веднъж в живота си да подложим всичко на съмнение, доколкото това е възможно.“

Рене Декарт

2. „Всички радости на живота са в творчеството. Да твориш, значи да убиваш смъртта.“

Ромен Ролан

3. „Образован е този, който се интересува как изглежда светът в очите на другите и който се е научил да разширява по този начин собствения си свят.“

Робърт Шлеман

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО

ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

21.05.2021 г. – ВАРИАНТ № 1

КЛЮЧ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ

Въпрос	Отговор	Точки
1	Б	1
2	Г	1
3	В	1
4	В	1
5	В	1
6	Б	1
7	Г	1
8	А	1
9	Б	1
10	А	1
11	Б	1
12	Б	1
13	Г	1
14	А	1
15	В	1
16	Б	1
17	В	1
18	В	1
19	Б	1
20	В	1
21	Г	1
22	В	1
23	Г	1
24	Б	1
25	А	1
26	Б	1
27	Г	1
28	А	1
29	Б	1
30	А	1

Задача 31 – 2 точки

Психоанализа *и/или* фройдизъм.

Задача 32. – 4 точки

1. Импликация - Ако обичам изкуството, то не харесвам кича.
2. Конюнкция - Обичам изкуството и не харесвам кича.

Задача 33. – 4 точки.

диалектика, диалог, феноменология, херменевтика (последователността е без значение)

Задача 34. – 6 точки

1. Афект /**Афектът** е краткотрайна и бурна емоция, която завладява напълно човека./
2. Аз-образ /Относително постоянната представа, която човекът има за себе си се нарича **Аз-образ**.
3. Стрес /**Стресът** е емоционално състояние, предизвикано от неочаквано или прекомерно напрежение./

Задача 35. - 3 точки

Човешкото отношение към света се характеризира с освободеност от обкръжаващия го свят.

Задача 36. – 4 точки

За човека да се издигне над съществуващото в света означава да има език и свят.

Задача 37. – 6 точки

- А. Да
- Б. Да
- В. Не

Задача 38. - 6 точки

А. Животните не могат да преодолеят обвързаността си със света, а човекът може да се издигне.

Б. Издигането на човека над обкръжаващия го свят се основава на свободно, дистанцирано отношение. То се осъществява се езиково.

В. Разширява хоризонта си и се обогатява.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ФИЛОСОФСКО ЕСЕ (35 точки)

1. Ниво на разпознаване на философската проблематика (философските проблеми), заложена/и във фрагмента – до **5** точки;
2. Ниво на философска осмисленост и интерпретация на проблемите – до **10** точки;
3. Ниво на употреба и владене на логическия и понятиен инструментариум при

формулиране на позиция и излагане на аргументация в нейна подкрепа – до **10** точки;

4. Степен на самостоятелност при тълкуването на проблема във фрагмента – до **7** точки;

5. Ниво на езикова и стилистична култура – до **3** точки